

Instytut Ogrodnictwa
Zakład Pszczelnictwa w Puławach
ul. Kazimierska 2a, 24-100 Puławy
www.opisik.pulawy.pl

Sektor pszczelarski w Polsce w 2019 roku

Autor:
dr Piotr Semkiw
Zakład Pszczelnictwa w Puławach
e-mail: piotr.semkiw@man.pulawy.pl

Puławy 2019

Opracowanie przygotowano w ramach realizacji Zadania 4.3 pt. „Doskonalenie technologii pasiecznych w kontekście występowania i eliminacji niekorzystnych czynników, uwarunkowań ekonomicznych i jakości produktów pszczelich” w Programie Wieloletnim Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. Oceny stanu sektora pszczelarskiego w Polsce w 2019 roku dokonano na podstawie analizy liczby rodzin pszczelich, napszczelenia, liczby pszczelarzy i ich struktury wiekowej oraz struktury pasiek. Określono również poziom produkcji miodu, ceny na rynku, koszty produkcji oraz handel zagraniczny tym produktem. Ponadto analiza objęła straty rodzin pszczelich po zimowaniu 2018/2019 oraz w sezonie pszczelarskim.

Dane źródłowe niezbędne do sporządzenia opracowania uzyskano z: Inspekcji Weterynaryjnej (IW) (rejestry pasiek prowadzone przez Powiatowe Inspektoraty Weterynarii – stan na październik 2019 r.), Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR) (90 ankiet z organizacji pszczelarskich zebranych w ramach realizacji mechanizmu „Wsparcie rynku produktów pszczelich” w sezonie 2019/2020 – dane na 30 września 2019 r.), Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, innych materiałów.

1. Liczba rodzin pszczelich

Według danych Inspekcji Weterynaryjnej w kraju jest około 1,68 mln rodzin pszczelich (tab.1). Liczba ta wzrosła w ciągu roku o ok. 2,7%. Najwięcej rodzin pszczelich znajduje się w regionie lubelskim (11,7% ogółu), a najmniej w podlaskim – 2,7%. Nieznacznie ponad 565 tys. pni utrzymywanych jest w pasiekach małych o obsadzie do 20 rodzin pszczelich. Pasieki średnie (od 21 do 50 pni) integrują ok. 604 tys. rodzin. Blisko 1,43 mln pni pszczelich jest w posiadaniu pszczelarzy należących do organizacji pszczelarskich (dane z KOWR).

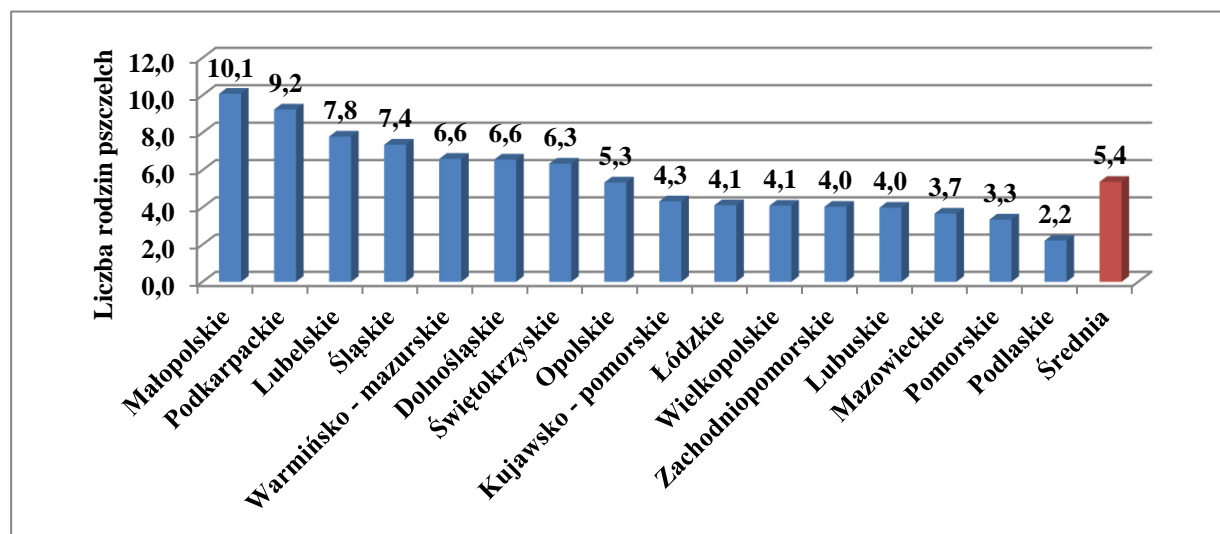
Tabela 1. Liczba rodzin pszczelich w odniesieniu do struktury pasiek

Województwo	Struktura pasiek (liczba rodzin pszczelich)								Łączna liczba rodzin pszczelich
	do 5	od 6 do 10	od 11 do 20	od 21 do 50	od 51 do 80	od 81 do 150	od 151 do 300	pow.301	
Lubelskie	2886	15100	37189	73656	40291	14335	6691	5584	195732
Podkarpackie	3826	17380	36970	59315	31085	9442	5731	1120	164869
Warmińsko - mazurskie	1141	5746	16035	52240	43235	19621	9520	11979	159517
Małopolskie	8822	24552	35406	50792	19065	7761	3869	2760	153027
Dolnośląskie	3115	11981	26396	51707	24029	10425	2726	500	130879
Mazowieckie	4461	16120	30760	48880	19046	7252	3690	0	130209
Wielkopolskie	4200	12160	23088	41639	24630	8900	5377	1930	121924
Zachodniopomorskie	1454	5847	14139	37285	21331	9032	2539	600	92227
Śląskie	9652	19191	24426	25789	7817	2524	1034	305	90738
Kujawsko - pomorskie	2143	7057	15475	31211	13563	5467	2269	500	77685
Łódzkie	3533	11179	20882	26854	8872	2331	927	372	74950
Świętokrzyskie	1791	7840	14859	26032	15534	6506	1360	360	74282
Pomorskie	1646	5265	11393	22904	11174	3454	3470	1910	61216
Lubuskie	1193	4450	10299	20909	11893	3495	840	2600	55679
Opolskie	2265	6241	10929	15719	9378	3326	1215	1100	50173
Podlaskie	962	4233	9424	19441	6858	2688	1047	0	44653
Suma	53090	174342	337670	604373	307801	116559	52305	31620	1677760

* rzeczywista liczba pni może różnić się od wykazanej wartości z uwagi na ograniczony stopień aktualizowania danych w rejestrach PIW oraz z powodu braku danych w przypadku 3683 zgłoszonych podmiotów

2. Napszczenie – liczba rodzin pszczelich przypadających na 1 km²

Na 1 km² powierzchni kraju przypada przeciętnie 5,4 rodzin pszczelich (ryc.1). Największe napszczenie, wynoszące prawie dwukrotność średniej krajowej, występuje w województwie małopolskim. Najmniejsze (2,2 rodziny/km²) notowane jest w województwie podlaskim. W 7 regionach kraju liczba rodzin pszczelich przypadających na km² jest wyższa od wartości średniej.

Ryc. 1. Liczba rodzin pszczelich przypadających na 1 km².

3. Liczba pszczelarzy i struktura pasiek

W bazie IW znajduje się prawie 81 tys. podmiotów posiadających rodziny pszczele, jednak w przypadku ok. 3,7 tys. producentów brak jest danych dotyczących liczby posiadanych przez nich rodzin. W związku z tym tabela 2 obejmuje tylko tych pszczelarzy, dla których prowadzona jest kompletna dokumentacja. W porównaniu do stanu sprzed roku, liczba producentów zarejestrowanych w IW wzrosła o ok. 6,2%. Według danych z KOWR ok. 49 tys. producentów należy do organizacji pszczelarskich.

Tabela 2. Liczba pszczelarzy w odniesieniu do struktury pasiek

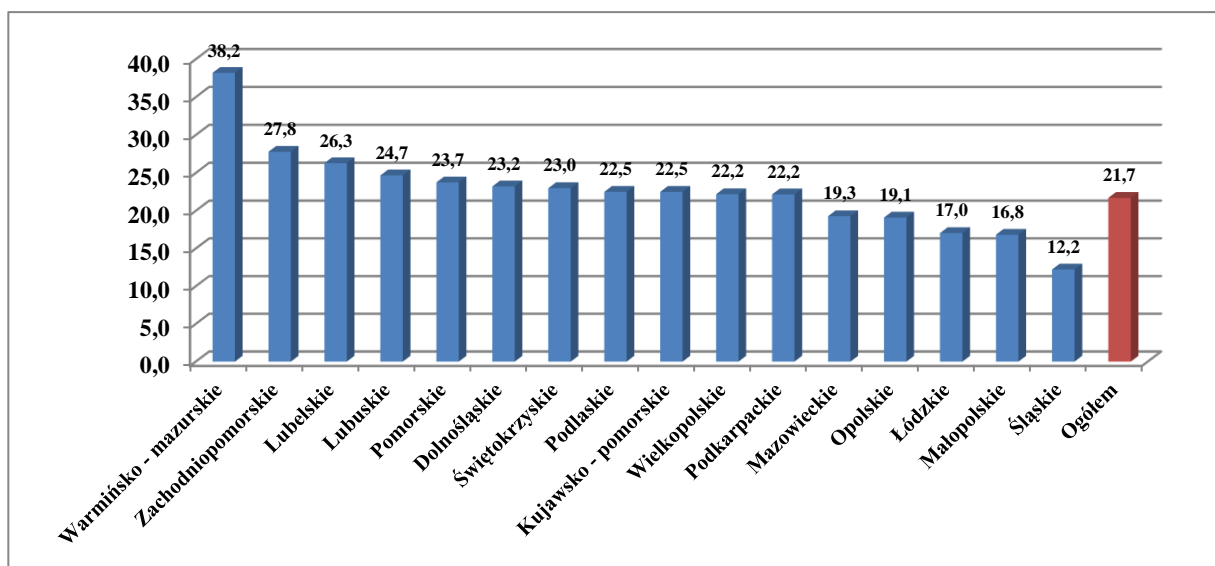
Województwo	Struktura pasiek (liczba rodzin pszczelich)								Liczba pszczelarzy łącznie
	do 5	od 6 do 10	od 11 do 20	od 21 do 50	od 51 do 80	od 81 do 150	od 151 do 300	pow.301	
Małopolskie	2255	2816	2142	1505	279	74	18	5	9094
Lubelskie	706	1681	2214	2101	576	130	31	7	7446
Podkarpackie	944	1947	2239	1734	453	90	27	2	7436
Śląskie	2676	2291	1512	802	114	24	5	1	7425
Mazowieckie	1184	1871	1888	1440	279	70	18	0	6750
Dolnośląskie	772	1338	1570	1494	351	97	13	1	5636
Wielkopolskie	1059	1354	1379	1223	359	89	26	5	5494
Łódzkie	881	1272	1272	814	131	21	5	1	4397
Warmińsko - mazurskie	282	645	936	1449	617	186	45	16	4176
Kujawsko - pomorskie	557	797	937	896	201	52	11	1	3452
Zachodniopomorskie	365	649	850	1042	314	85	13	1	3319
Świętokrzyskie	445	869	889	739	223	59	6	1	3231
Opolskie	599	720	673	460	136	30	6	2	2626
Pomorskie	431	590	683	656	163	33	17	5	2578
Lubuskie	309	505	620	608	173	33	4	4	2256
Podlaskie	247	478	566	562	102	24	5	0	1984
Suma	13712	19823	20370	17525	4471	1097	250	52	77300*

* z powodu niepełnych danych w przypadku 3683 zarejestrowanych pasiek, ostateczna liczba pszczelarzy jest wyższa od wykazanej w zestawieniu

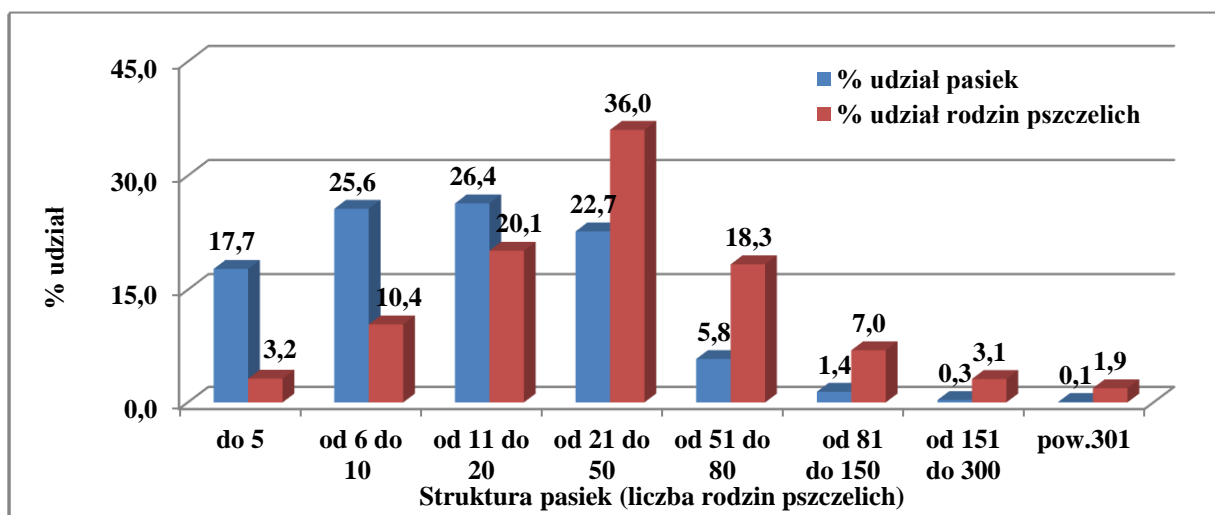
Według weterynaryjnych rejestrów, przeciętna obsada pasieki w kraju liczy ok. 22 rodziny pszczele (ryc. 2), jednakże na terytorium Polski wartość tego wskaźnika jest zróżnicowana. Od lat największe pasieki są domeną Warmii i Mazur (około 38 rodzin), a najmniej liczne (ok.12 rodzin) położone są na Śląsku. Poza Śląskiem jeszcze w czterech innych województwach liczba pni nie przekracza poziomu średniego. Pszczelarze zrzeszeni w organizacjach pszczelarskich prowadzą pasieki składające się średnio z 29 rodzin pszczelich.

W strukturze wielkościowej największy udział stanowią pasieki liczące od 11 do 20 pni (26,4%), a najliczniej reprezentowane, czyli posiadające największy udział rodzin pszczelich, są pasieki liczące od 21 do 50 rodzin (36%) (ryc. 3). Pasieki duże (powyżej 80 rodzin) stanowią niewielki odsetek ogółu (1,8%), a w ich zasobach jest 12% wszystkich rodzin pszczelich. Według danych z organizacji pszczelarskich, w strukturze pasiek przeważają te, których stan rodzin wynosi od 21 do 50. Ich udział to prawie 30%. Pasieki do 20 rodzin pszczelich stanowią

prawie 56% ogółu. Pozostałe (powyżej 50 pni) to ok. 14%, spośród których pasieki złożone z ponad 80 rodzin stanowią 3,7%.

Ryc. 2. Średnia wielkość pasiek.

Ryc. 3. Struktura pasiek w Polsce i procentowy udział rodzin pszczelich w poszczególnych wielkościach pasiek.

Z rejestrów IW wynika, że 302 pszczelarzy posiada pasiekę zawodową, czyli liczącą ponad 150 rodzin pszczelich (tab. 3). Liczba rodzin w pasiekach zawodowych sięga 84 tys. Średni potencjał produkcyjny takiej pasieki to prawie 280 rodzin. Najwięcej tego typu pasiek znajduje się w województwie warmińsko–mazurskim (61), najmniej w województwie podlaskim (5). Najmniejszy odsetek (1,5%) pni pszczelich będących w posiadaniu pszczelarzy zawodowych znajduje się w regionie śląskim.

Według danych z organizacji pszczelarskich w kraju znajduje się 514 pasiek zawodowych, a 96 z nich przekracza obsadę 300 rodzin pszczelich.

Tabela 3. Charakterystyka pszczelarstwa zawodowego

Województwo	Liczba pasiek zawodowych	Liczba rodzin pszczelich w pasiekach zawodowych	% rodzin pszczelich w pasiekach zawodowych w porównaniu do pozostałych	Średnia wielkość pasieki zawodowej
Warmińsko - mazurskie	61	21499	13,5	352,4
Lubelskie	38	12275	6,3	323,0
Wielkopolskie	31	7307	6,0	235,7
Podkarpackie	29	6851	4,2	236,2
Małopolskie	23	6629	4,3	288,2
Pomorskie	22	5380	8,8	244,5
Mazowieckie	18	3690	2,8	205,0
Dolnośląskie	14	3226	2,5	230,4
Zachodniopomorskie	14	3139	3,4	224,2
Kujawsko - pomorskie	12	2769	3,6	230,8
Lubuskie	8	3440	6,2	430,0
Opolskie	8	2315	4,6	289,4
Świętokrzyskie	7	1720	2,3	245,7
Łódzkie	6	1299	1,7	216,5
Śląskie	6	1339	1,5	223,2
Podlaskie	5	1047	2,3	209,4
Suma	302	83925	5,0	277,9

4. Struktura wiekowa pszczelarzy

Prawie 1/3 pszczelarzy stanowią osoby w wieku od 51 do 65 lat (tab. 4). Co czwarty producent miodu jest w średnim wieku (od 36 do 50 lat), a udział tych najmłodszych wynosi nieznacznie ponad 13%. Z kolei pszczelarzy najstarszych, czyli liczących powyżej 65 lat, jest ok. 29%. Największy odsetek, w odniesieniu do struktury pasiek, stanowią te, które liczą od 21 do 50 pni i są prowadzone przez osoby w wieku od 51 do 65 lat.

Tabela 4. Struktura wiekowa pszczelarzy (%) w odniesieniu do struktury pasiek

Struktura pasiek (liczba rodzin pszczelich)	Wiek pszczelarzy (lata)			
	do 35	od 36 do 50	od 51 do 65	powyżej 65
do 5	1,50	2,36	2,71	3,45
od 6 do 10	2,25	3,90	4,89	5,63
od 11 do 20	4,26	7,13	9,02	8,79
od 21 do 50	3,25	7,78	9,94	8,83
od 51 do 80	1,35	2,99	3,97	2,25
od 81 do 150	0,29	0,90	0,94	0,53
od 151 do 300	0,14	0,35	0,28	0,08
powyżej 300	0,03	0,06	0,09	0,01
Struktura wiekowa	13,08	25,48	31,86	29,58

5. Produkcja miodu

Z danych pochodzących z organizacji pszczelarskich wynika, że produkcja miodu wyniosła ok. 18,1 tys. ton (tab. 5). W stosunku do ubiegłego sezonu była ona niższa o ponad 4 tys. ton. W bieżącym sezonie najwięcej miodu (ok. 2,25 tys. ton) wyprodukowano w województwie lubelskim, najmniej (niecałe 300 ton) zebrano w pasiekach woj. podlaskiego. W pasiekach amatorskich przeciętnie odwirowano 13 kg miodu, zaś w pasiekach towarowych nieco ponad 22 kg. Spośród pasiek amatorskich najwięcej miodu odwirowywali pszczelarze z województwa dolnośląskiego. Natomiast pasieki towarowe z województwa lubelskiego uzyskały najwyższe jednostkowe zbiory – niemal 38 kg.

Tabela 5. Produkcja miodu w kraju i w poszczególnych województwach

Województwo	Produkcja miodu		
	Pasieki amatorskie (kg/rodz. pszczelą)	Pasieki towarowe (kg/rodz. pszczelą)	Produkcja miodu całkowita (t)*
Dolnośląskie	21,5	26,2	1709,0
Kujawsko-pomorskie	12,6	22,8	711,7
Lubelskie	11,3	37,7	2253,7
Lubuskie	13,8	15,6	472,0
Łódzkie	14,4	28,5	752,5
Małopolskie	10,1	27,2	1058,5
Mazowieckie	10,5	18,8	1090,1
Opolskie	15,4	20,8	423,2
Podkarpackie	10,8	20,2	1012,1
Podlaskie	10,1	18,1	296,5
Pomorskie	15,9	16,3	787,0
Śląskie	12,3	25,8	1221,7
Świętokrzyskie	12,2	20,9	818,6
Warmińsko-mazurskie	16,2	25,9	1640,9
Wielkopolskie	14,2	17,3	1791,3
Zachodniopomorskie	14,8	21,3	864,2
Ogółem**	12,9	22,6	18118,5

*skorygowana o straty rodzin pszczelich po zimowaniu (2018/2019) i w sezonie pszczelarskim 2019 r.

** uwzględnia dane 1 organizacji ogólnopolskiej

6. Ceny miodu i struktura sprzedaży

W hurtowym obrocie miodu najniższe ceny, czyli przeciętnie 12 zł/kg, dotyczyły miodu rzepakowego i wielokwiatowego (tab. 6). Najwyższe kwoty podmioty skupowe wypłacały pszczelarzom za dostarczany miód wrzosowy (35 zł/kg). Również wysokie stawki dotyczyły miodu spadziowego ze spadzi iglastej (średnio 27,5 zł/kg). Pozostałe odmiany skupowano za kwoty od 16,5 zł/kg do ok. 19 zł/kg. Jak w latach poprzednich, tak i w 2019 roku, istotnymi czynnikami, które brano pod uwagę przy ustalaniu cen skupu miodu były: w przypadku miodu spadziowego - przewodność elektryczna właściwa, a w przypadku miodu nektarowego - udział

pyłku przewodniego. W sprzedaży bezpośredniej z pasiek, najtańszy miód rzepakowy kosztował średnio 24,7 zł/kg. Za kwotę o ok. 1 zł wyższą sprzedawano miód wielokwiatowy. Spośród miodów nektarowych, tzw. letnich, najdroższy był miód gryczany (31,5 zł/kg). Miód spadziowy ze spadzi liściastej był o 5 zł/kg tańszy w porównaniu do jego odpowiednika pochodzącego z surowca z drzew iglastych. Miód wrzosowy sprzedawany był przeciętnie za ok. 55 zł/kg. W sprzedaży detalicznej, poza miodem wielokwiatowym, ceny były najwyższe.

W ramach sprzedaży bezpośredniej i detalicznej wprowadzono na rynek 87,7% miodu wyprodukowanego w pasiekach. Pozostała jego część została skierowana do punktów skupu.

Tabela 6. Ceny miodu (zł/kg) w sprzedaży bezpośredniej, w skupie hurtowym i w handlu detalicznym w okresie IX-XI 2019 roku

Odmiany miodu	Sprzedaż bezpośrednia			Sprzedaż do punktów skupu			Sprzedaż detaliczna		
	min	max	średnio	min	max	średnio	min	max	średnio
Miód wielokwiatowy	15,0	40,0	25,8	11,0	12,9	12,2	14,8	36,2	24,6
Miód rzepakowy	14,0	40,0	24,7	11,0	12,9	12,0	19,2	38,0	27,8
Miód akacjowy	18,0	40,0	28,6	15,0	18,0	17,0	28,0	47,0	33,9
Miód lipowy	19,0	40,0	29,3	15,0	18,0	16,5	20,0	48,7	33,6
Miód gryczany	20,0	45,0	31,5	15,0	18,0	17,0	20,0	47,0	33,2
Miód spadziowy ze spadzi iglastej	27,0	50,0	39,1	25,0	30,0	27,5	37,6	62,5	51,7
Miód spadziowy ze spadzi liściastej	22,0	45,0	34,1	18,0	20,0	19,3	26,0	47,5	36,6
Miód wrzosowy	30,0	65,0	55,3	35,0	35,0	35,0	63,2	104,0	78,1

7. Koszty produkcji

Koszty produkcji w przeliczeniu na jedną rodzinę pszczelą wyniosły prawie 365 zł w przypadku pasieki towarowej i 296 zł w przypadku działalności amatorskiej (tab. 7). W ciągu roku, w pasiekach amatorskich koszty ogółem wzrosły o 8,5% a w pasiekach towarowych o 7,3%. Koszty zmienne najsilniej wpływały na prowadzenie produkcji pszczelarskiej. Spośród nich, niezależnie od poziomu prowadzonej gospodarki, najwyższe były koszty pracy. Istotną pozycją w tej kategorii kosztów, wpływającą na opłacalność produkcji w pasiekach amatorskich, był koszt dokarmiania zimowego rodzin pszczelich, zaś w pasiekach towarowych - koszt transportu. Jednostkowe koszty produkcji 1 kg miodu w pasiekach małych, z uwagi na niewielką skalę produkcji w 2019 roku, wyniosły ok. 23 zł, a w pasiekach dużych ok. 16 zł.

Tabela 7. Kalkulacja najważniejszych kosztów produkcji na 1 rodzinę pszczelą w zł

Wyszczególnienie kosztów		Typ pasiek			
		Amatorskie	Udział (%)	Towarowe	Udział (%)
Koszty stałe	Amortyzacja uli	37	12,5	37	10,2
	Amortyzacja sprzętu	9	3,0	18	4,9
	Amortyzacja pracowni	–	–	15	4,1
	Dzierżawa pasieczysk	–	–	4	1,1
	Suma	46	15,5	74	20,3
Koszty zmienne	Pokarmy	34,5	11,6	34,5	9,5
	Węza	12,5	4,2	15	4,1
	Matki pszczele	20	6,8	30	8,2
	Leki	15	5,1	15	4,1
	Transport	16,2	5,5	53	14,5
	Energia elektryczna	10	3,4	20	5,5
	Praca	134	45,2	107,2	29,4
	Materiały i inne	8	2,7	16	4,4
	Suma	250,2	84,5	290,7	79,7
Koszty ogółem		296,2	100,0	364,7	100,0
Koszt jednostkowy (1kg miodu)		23,0		16,1	

8. Handel zagraniczny na rynku miodu

Deficyt na poziomie 16,8 mln EUR charakteryzował zagraniczny obrót handlowy miodem w 2018 roku (tab. 8). Wartość eksportu wyniosła ok. 36,4 mln EUR (wolumen ok. 14,7 tys. ton), a wartość importu osiągnęła poziom ok. 53,2 mln EUR (wolumen ok. 25,7 tys. ton.). Około 13,7 tys. ton miodu objął eksport w okresie od stycznia do października 2019 roku. W tym czasie import przekroczył 24 tys. ton. Kraje UE stanowią główne rynki zbytu dla miodu pochodzącego z Polski. Dominują wśród nich Niemcy i Francja. Natomiast krajowi importerzy zaopatrują się w miód przeważnie na Ukrainie oraz w Chinach. W oparciu o dostępne dane nie sposób określić udział krajowego produktu w ogólnej ilości miodu wywożonego za granicę.

Tabela 8. Handel zagraniczny na rynku miodu

Okres	Eksport		Import		Saldo (eksport - import)
	Wolumen (tony)	Wartość (tys. EUR)	Wolumen (tony)	Wartość (tys. EUR)	Wartość (tys. EUR)
2018 rok	14705,11	36410,62	25726,41	53231,46	-16820,84
I - X 2019 rok	13731,19	31043,31	24412,55	46137,36	-15094,05

Tabela 9. Eksport miodu – główne kraje przeznaczenia, wartości i ilości (I –X 2019 r.)

Kraj przeznaczenia	Wartość (tys. EUR)	Masa (t)	Cena (EUR/kg)
	A	B	A/B
Niemcy	8108,164	3367,939	2,4
Francja	5274,183	2424,094	2,2
Wielka Brytania	3855,27	1763,735	2,2
Hiszpania	3652,249	1585,863	2,3
Włochy	2156,262	907,193	2,4
Belgia	1157,057	662,806	1,7
Bułgaria	1589,72	637,38	2,5
Holandia	1039,795	578,947	1,8
Rumunia	817,666	455,144	1,8
Grecja	894,716	430,365	2,1
Chorwacja	425,34	208,128	2,0
Austria	397,147	168,531	2,4
Słowacja	227,177	108,466	2,1
Dania	223,512	91,224	2,5
Łotwa	142,878	74,261	1,9
Stany Zjednoczone Ameryki	340,263	60,018	5,7
Szwecja	143,232	51,242	2,8
Cypr	49,341	27,128	1,8
Kanada	57,65	24,22	2,4
Republika Czeska	54,524	22,871	2,4
Irlandia	139,693	21,36	6,5
Szwajcaria	49,178	20,655	2,4
Pozostałe	248,292	39,629	6,3
Razem	31043,3	13731,2	2,3

Tabela 10. Import miodu – główne kraje pochodzenia, wartości i ilości (I–X 2019 r.)

Kraj pochodzenia	Wartość (tys. EUR)	Masa (t)	Cena (EUR/kg)
	A	B	A/B
Ukraina	18855,7	11449,2	1,6
Chiny	10018,4	8283,6	1,2
Bulgaria	3555,0	1327,9	2,7
Rumunia	2586,2	808,7	3,2
Niemcy	2413,1	358,8	6,7
Urugwaj	612,8	325,1	1,9
Hiszpania	806,9	271,3	3,0
Indie	282,8	170,2	1,7
Holandia	472,2	167,7	2,8
Wietnam	187,6	162,7	1,2
Moldowa	559,3	148,2	3,8
Belgia	416,8	142,2	2,9
Wielka Brytania	377,3	131,2	2,9
Serbia	517,8	116,9	4,4
Litwa	453,2	110,0	4,1
Łotwa	237,2	60,7	3,9
Rosja	120,8	58,0	2,1
Francja	193,8	56,6	3,4
Argentyna	145,6	47,5	3,1
Chorwacja	241,0	43,5	5,5
Nowa Zelandia	2310,8	38,7	59,7
Pozostałe	773,1	134,0	5,8
Razem	46137,4	24412,5	1,9

9. Straty rodzin pszczelich

Straty rodzin pszczelich po zimowaniu (odnotowane wiosną 2019 roku) wyniosły 15,2% ogółu rodzin pszczelich (tab. 11). Największe upadki, wynoszące prawie 22% zaimzowanych pni pszczelich, wystąpiły w pasiekach z województwa lubuskiego. Najmniejsze straty (poniżej 7%) stwierdzili pszczelarze z województwa pomorskiego. W trakcie sezonu pszczelarskiego w 14-stu województwach zgłoszono do związków pszczelarskich przypadki ostrych zatruc lub podtruc rodzin pszczelich, głównie na plantacjach rzepaku i uprawach sadowniczych i jagodowych. Łącznie w skali całego kraju ok. 1,5 tys. rodzin pszczelich uległo ostremu zatruciu, a podtrucia dotknęły prawie 32 tys. rodzin.

Tabela 11. Straty rodzin pszczelich w trakcie zimowania (2018/2019) i sezonu pszczelarskiego 2019 r.

Województwo	Szacunkowe straty rodzin pszczelich w trakcie zimowania (w %)		Straty rodzin pszczelich w trakcie sezonu pasiecznego
	Zakres	Ogółem	Liczba rodzin (rodzaj uprawy)
Dolnośląskie	od 7 do 50	17,0	80 (ostre zatrucie - rzepak oz.) 335 (podtrucia - rzepak oz., gorczyca)
Kujawsko - pomorskie	od 2 do 30	19,1	15 (ostre zatrucie - rzepak oz.) 5050 (podtrucia - rzepak oz., warzywa, zboża, facelia)
Lubelskie	od 0 do 35	17,5	200 (ostre zatrucie - rzepak oz.) 15000 (podtrucia - rzepak oz., fasola)
Lubuskie	od 12 do 30	21,8	2200 (podtrucia - rzepak oz., sady)
Łódzkie	od 15 do 22	18,4	14 (ostre zatrucie - rzepak oz., sady) 115 (podtrucia - rzepak oz., warzywa)
Małopolskie	od 8 do 35	16,0	Brak zgłoszeń
Mazowieckie	od 5 do 30	15,5	101 (ostre zatrucie - rzepak oz.) 4121 (podtrucia - sady, rzepak oz., upr. jagodowe) 4 (celowe zniszczenie)
Opolskie	----	20,0	200 (ostre zatrucie - rzepak oz.)
Podkarpackie	od 7 do 20	12,1	Brak zgłoszeń
Podlaskie	od 5 do 18	13,7	40 (ostre zatrucie - rzepak oz.) 150 (podtrucia - rzepak oz.)
Pomorskie	od 5 do 18	6,7	110 (ostre zatrucie - rzepak oz.) 54 (podtrucia - rzepak oz.)
Śląskie	od 5 do 30	13,1	20 (ostre zatrucie - rzepak oz.) 2600 (podtrucia - rzepak oz.)
Świętokrzyskie	od 3 do 30	16,0	165 (ostre zatrucie - rzepak oz., sady) 1130 (podtrucia - rzepak oz., sady, upr. jagodowe)
Warmińsko - mazurskie	od 7 do 30	14,9	7 (ostre zatrucie - rzepak oz., zabiegi herbicydowe na poboczu drogi)
Wielkopolskie	od 12,2 do 15	13,0	413 (ostre zatrucie - rzepak oz.) 780 (podtrucia - rzepak oz., sady)
Zachodniopomorskie	od 10 do 38	15,1	120 (ostre zatrucie - rzepak oz.) 464 (podtrucia - rzepak oz., łubin)
Ogółem	od 0 do 50	15,2*	1485 - ostre zatrucia, 31999 - podtrucia

*wartość dodatkowo obejmuje dane z 1 organizacji ogólnopolskiej